

**ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ЕКООРІЄНТОВАНИХ
ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ
СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА (ТУРИЗМ
ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННА СПРАВА)»**

Людмила Щербак,

кандидат педагогічних наук, доцент
Український державний університет
імені М.П. Драгоманова, м.Київ, Україна
<https://orcid.org/0000-0003-3617-6369>

Анотація. Аналізується проблема впровадження засобів екоорієнтованих педагогічних технологій у професійно-методичну підготовку майбутніх фахівців професійної освіти. Основу цих процесів в освіті складає проблема вивчення, узагальнення і поширення передового педагогічного досвіду та впровадження досягнень психолого-педагогічної науки в практику. Розглянуто найбільш пріоритетні і перспективні напрями та методи використання екоорієнтованих педагогічних технологій, що забезпечать професійну і соціальну мобільність майбутнього фахівця, його конкурентоспроможність на ринку праці.

Ключові слова: екоорієнтовані педагогічні технології, екологічна культура, фахівець професійної освіти, інноваційний процес.

**FEATURES OF THE APPLICATION OF ECO-ORIENTED PEDAGOGICAL
TECHNOLOGIES IN THE PROCESS OF EDUCATION OF STUDENTS OF THE
SPECIALTY "PROFESSIONAL EDUCATION (TOURISM AND HOTEL AND
RESTAURANT BUSINESS)"**

Lyudmila Scherbak

Candidate of Pedagogical Sciences,
Associate Professor,
Ukrainian State University named by M.P. Dragomanov,
Kyiv, Ukraine

Abstract. The problem of introducing the means of eco-oriented pedagogical technologies into the professional and methodical training of future vocational education specialists is analyzed. The basis of these processes in education are: the problem of studying, generalizing and spreading advanced pedagogical experience and the problem of implementing the achievements of psychological and pedagogical science into practice. The most priority and promising directions and methods of using eco-oriented pedagogical technologies, which will ensure the professional and social mobility of the future specialist, his competitiveness on the labor market, are considered.

Keyword: eco-oriented pedagogical technologies, ecological culture, professional education specialist, innovation process.

Туризм є важливим сектором української економіки і має великий потенціал, але існує низка внутрішніх і геополітичних чинників, які стримують його розвиток. Протягом останніх років Україна пережила події, які мали безпосередній вплив на внутрішній та міжнародний туризм. Політичні кризи та військові дії негативно вплинули на імідж та сприйняття України іноземцями. Як наслідок, обсяги в'їзного туризму в Україну зменшилися. З початком повномасштабного вторгнення РФ українці значною мірою забули про туризм. Замість того, щоб подорожувати, вони змушені виїжджати за кордон. Тим не менш, туристичний сектор української економіки все ще виживає, і дуже ймовірно, що наша країна стане популярною туристичною дестинацією після завершення військових дій.

Сучасний етап розвитку вищої освіти в Україні характеризується відходом від тоталітарної уніфікації і стандартизації педагогічного процесу, інтенсивним переосмисленням цінностей, пошуками нового в теорії та практиці навчання і виховання. Основу інноваційних процесів в освіті складають дві важливі проблеми педагогіки – проблема вивчення, узагальнення і поширення передового педагогічного досвіду та проблема впровадження досягнень психолого-педагогічної науки в практику. Результатом інноваційних процесів слугує використання теоретичних і практичних нововведень, а також таких, що утворюються на межі теорії і практики. Розвиток освіти, тобто перехід її в новий якісний стан, не може бути здійснено інакше, ніж через освоєння інновацій, через інноваційні процеси. Інновації розглядаються сучасними дослідниками як істотний елемент розвитку освіти (Гайдук, 2021). Серед інноваційних педагогічних технологій можна виділити екологічні (раціональне використання природних ресурсів, охорона навколишнього середовища, забезпечення екологічної безпеки, екологічного виховання тощо).

Екологічна орієнтованість майбутніх фахівців професійної освіти з туризму та готельно-ресторанної справи включає:

- 1) необхідні знання для здійснення зазначеного виду діяльності, об'єднані в блоки: екологічні знання, туристично-екологічні знання, екологічно-туристично-краєзнавчі знання, знання з методики екологічного виховання школярів, що забезпечують формування;
- 2) комплекс сформованих екологічних умінь та вмій здійснювати екологічне виховання школярів у процесі туристської діяльності;
- 3) сформованість особистісних якостей майбутніх туристських кадрів, які є професійно важливими для здійснення екологічного виховання школярів у процесі туристичних подорожей;
- 4) сформованість у майбутніх фахівців спрямованості на екологічно безпечну діяльність, на здійснення туристської роботи з дітьми шкільного віку, на їхнє екологічне виховання, а також потребу в самовдосконаленні туристської діяльності;
- 5) необхідні знання для дотримання вимог екологічного харчування та раціонального використання продуктів харчування;

б) виробництво, реалізація та використання екологічно чистих продуктів харчування є важливим інструментом для зменшення споживання природних ресурсів і негативного впливу на довкілля;

7) використання у професійній діяльності енерго- та ресурсозберігаючого виробництва. Проблема ефективності використання ресурсів повинна частіше включатися як зміст в освітні проекти, щоб сприяти розвитку екоорієнтованих знань і навичок майбутніх фахівців;

8) зменшення шкідливих викидів у повітря, воду та ґрунт (Лебеденко, 2020).

У дослідженнях вітчизняних учених охарактеризовано різноманітні підходи до трактування змістового наповнення поняття «формування екологічної культури» через призму формування цінностей та загальної культури майбутніх фахівців різних галузей та спеціальностей. На наш погляд, позитивною практикою закладів вищої освіти є формування екологічної культури здобувачів освіти у процесі вивчення обов'язкових (загальних та фахових) навчальних дисциплін та вибіркових освітніх компонентів. У дослідженнях сучасних науковців запропоновано форми та методи формування екологічної культури майбутніх фахівців. Однак констатуємо, що організація освітнього процесу в закладах вищої освіти в умовах змішаного та дистанційного навчання спонукає до пошуку та обґрунтування інноваційних технологій та методів навчання. Тож на основі рефлексії досвіду власної науково-педагогічної діяльності у закладі вищої освіти для формування екологічної культури здобувачів професійної освіти з туризму та готельно-ресторанної справи нами запропоновано навчальні дисципліни «Екологічний туризм» та «Ресурсозберігаюче виробництво у готельно-ресторанній справі», які доцільно застосовувати в освітньому процесі підготовки фахівців першого та другого рівнів вищої освіти за даним напрямом.

Список посилань

Гайдук, О. (2021). Розвиток екоорієнтованих технологій у професійній освіті. *Електронна бібліотека НАПН України*. https://lib.iitta.gov.ua/733212/1/Гайдук_тези..pdf (iitta.gov.ua)

Гончарук, В. В. (2019). Формування екологічної культури майбутніх учителів природничих спеціальностей у процесі професійної підготовки. [Автореферат дисертації кандидата педагогічних наук]. <https://dspace.udpu.edu.ua/handle/123456789/11856>

Лебеденко, Т. Е., Крусір, Г. В., & Шунько, Г. С. (2020). Енергозберігаючі технології в ресторанному господарстві. *Herald of Lviv University of Trade and Economics. Economic Sciences*, 61. <http://journals-lute.lviv.ua/index.php/visnykeconom/article/download/725/689> .

Совгіра, С. В. (2016). Передумови та формування екологічної культури особистості в контексті збалансованого розвитку. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету ім. О. Довженко*, 31, 7-14.